

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefscollege 1 te AALST

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	35915-125997-126714
Instellingsnummer	125997
Instelling	Sint-Jozefscollege 1
Directeur	Johan VAN GESTEL
Adres	Pontstraat 7 - 9300 AALST
Telefoon	053-79.04.41
Fax	053-79.01.06
E-mail	humaniora@sjcaalst.be
Website	http://www.sjcaalst.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Jozefscollege
Adres	Pontstraat 7 - 9300 AALST
Scholengemeenschap	SGKSO SALEM
Adres	Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM
CLB	Vrij CLB Aalst
Adres	Langestraat 12 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22-04-2013, 23-04-2013, 24-04-2013, 25-04-2013, 29-04-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-04-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	14-06-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde De Rijbel
Teamleden	Erik De Bou Marc D'hoop Marina Droessaert Gino Malfait Monique Van der Straeten Veerle Vonderlynck Liesbet Waumans
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	Reginald Leper

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	8
3.1.1.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037).....	9
3.1.1.3 Latijn in de eerste graad in het keuzegedeelte in het eerste leerjaar A en in de basisoptie Latijn (leerplan D/2011/7841/001)	11
3.1.1.4 Lichamelijke Opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/004)	12
3.1.1.5 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/02)	13
3.1.1.6 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	15
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Professionalisering	19
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	19
4.2 Begeleiding	20
4.2.1 Leerbegeleiding	20
4.3 Evaluatie.....	21
4.3.1 Evaluatiepraktijk	21
4.3.2 Rapporteringspraktijk	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	26
6.1 Wat doet de school goed?.....	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	26
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	26
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	27
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	27
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Jozefscollege is één van de Vlaamse Jezuïetencolleges en is gelegen in het stadscentrum van Aalst. De school is administratief opgesplitst in drie entiteiten die samen één pedagogische eenheid vormen met een ruime waaier aan studierichtingen in het algemeen secundair onderwijs (aso). In de lijn van haar opvoedingsproject streeft de school naar de volledige zelfontplooiing van jongeren door een brede algemene vorming te bieden en dit als voorbereiding op het hoger onderwijs.

De attesteringsgegevens bevestigen dat de school slaagt in haar doelstelling: de overgrote meerderheid van de leerlingen stroomt vlot door in de eigen school, waarna bijna allen hun studies vervolgen in het hoger onderwijs. Het aantal afgestudeerden van het aso dat het eerste academiejaar met succes beëindigt, scoort hoger dan de Vlaamse referentiewaarden.

Het erkenningsonderzoek heeft uitgewezen dat in een behoorlijk aantal vakken de leerplandoelstellingen voldoende worden gerealiseerd. Toch voldoet de leerplanrealisatie voor een aantal vakken niet: lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom, Engels in Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen, lichamelijke opvoeding en sport in Sportwetenschappen en natuurwetenschappen in Economie-moderne talen, Grieks-Latijn en Latijn-moderne talen. Deze tekorten, uitgezonderd het tekort voor lichamelijke opvoeding en sport in Sportwetenschappen, geven aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies en worden door de inspectie opgevolgd.

Onvoldoende leerplangerichtheid, gekoppeld aan een gebrek aan gelijkgerichtheid, liggen aan de basis van deze tekorten. Enkele van de betrokken vakgroepen bewaken onvoldoende de kwaliteit van hun curriculum en de inhoudelijke samenhang van hun vak met de leerplandoelstellingen als referentiekader. Belangrijke randvoorwaarden voor het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs zoals een goed uitgebouwd professionaliseringsbeleid, een adequate leerlingenbegeleiding en het engagement van de personeelsleden, zijn nochtans in de school aanwezig. Er heerst ook een positief leer- en leefklimaat en de praktisch-organisatorische werking van de school verloopt gestroomlijnd. Beleidsmatige onderwijskundige aanbevelingen worden echter niet altijd gelijkgericht opgevolgd, met een uiteenlopende leerplanrealisatie als gevolg.

In het kader van haar professionaliseringsbeleid streeft de school naar het versterken van de vakbekwaamheid bij haar onderwijzend personeel. In een nascholingsplan worden jaarlijkse prioriteiten en individuele vakgebonden noden opgenomen. Door nascholing als vast onderwerp te programmeren op vakvergaderingen en in functioneringsgesprekken houdt men de aandacht hiervoor scherp. Met extra middelen en een flexibele planning tracht het beleid deskundigheidsbevordering aan te moedigen. Hoewel leraren deze aanmoediging ter harte nemen, blijven er toch leraargebonden verschillen, ook op het vlak van de implementatie van de nieuw verworven inzichten in de klaspraktijk.

De leerbegeleiding steunt op een schoolbrede visie op leerlingenzorg die geconcretiseerd is in een aantal richtinggevende documenten en een prioriteitenplan. Aan de prioriteiten worden evenwel nog geen operationele en meetbare doelen gekoppeld, wat de effectmeting op beleidsniveau bemoeilijkt. De individuele ondersteuning en opvolging van leerlingen gebeuren daarentegen nauwgezet en adequaat. De school besteedt ruime aandacht aan preventieve en curatieve leerbegeleiding. Op vakniveau vertaalt dit zich in vaktips, strikte opvolging van handelingsplannen en verscheidene remediëeringsinitiatieven.

De evaluatie- en rapporteringspraktijk worden vooral organisatorisch ondersteund via duidelijke afspraken en richtlijnen. De aansturing en opvolging van de inhoud van de evaluatiepraktijk gebeurt in veel mindere mate. De schoolleiding stuurt wel aan op leerplangericht en representatief evalueren en legt voor de uitvoering de verantwoordelijkheid bij de vakgroepen. De evaluatiepraktijk van beginnende leraren wordt systematisch opgevolgd, van vastbenoemde leraren enkel situationeel, bijvoorbeeld in geval van opvallende studieresultaten. Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat de kwaliteit van de evaluatie leraarafhankelijk sterk verschilt. Er zijn nog geen schoolbrede afspraken uitgewerkt voor de evaluatie van

de onderzoekscompetentie in de verschillende polen. De klassenraden zijn verantwoordelijk voor de koppeling van de evaluatie aan de remediëring. De informatiewaarde van de rapportcommentaren is op dit vlak echter veeleer beperkt.

De school voert een participatief beleid waarin personeelsleden, volgens één van de doelstellingen van het opvoedingsproject, de vrijheid maar ook de verantwoordelijkheid hebben actief mee vorm te geven aan het schoolbeleid. Hiertoe heeft het directieteam een transparante organisatiestructuur opgezet en moedigt ze werkgroepen en vakgroepen aan tot participatie. Samen met de personeelsleden werden visieteksten uitgeschreven voor enkele specifieke beleidsdomeinen. Deze werden nog niet geconcretiseerd in operationele doelstellingen, maar een prioriteitenplan brengt de jaarlijkse aandachtspunten in kaart.

De school hecht belang aan kwaliteitsbewaking en verzamelt en analyseert hiervoor gegevens over heel wat aspecten van de schoolwerking. Ze toetst ook de kwaliteit van haar onderwijs af door deelname aan externe audits en peilingen. Op vakgroepniveau is de cultuur van zelfevaluatie nog niet ingeburgerd. De leerlingresultaten worden hier te weinig benut om het eigen onderwijskundig functioneren te toetsen.

Groeikansen voor de school liggen in de aansturing en opvolging van de processen op vakniveau en in de concretisering van visieteksten in meetbaar geformuleerde doelstellingen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, geschiedenis, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, techniek	Latijn
Graad 1 Latijn	Frans, geschiedenis, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, techniek	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, geschiedenis, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, techniek	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 *Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?*

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelen worden in voldoende mate bereikt. De evaluatiepraktijk gaat na of de eindtermen en leerplandoelstellingen bereikt worden. De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van alle leerlingen.

Onderwijsaanbod	Alle vaardigheden worden evenwichtig en frequent aangeboden en ingeoeffend. De taaltaken zijn voldoende gevarieerd, zowel wat de tekstsoorten als het verwerkingsniveau betreft. Het consequente gebruik van het Frans als instructietaal vormt een permanente bron van luistertraining. Er is aandacht voor functioneel taalgebruik, zowel voor spreken als voor schrijven. Gespreksvaardigheid komt voldoende aan bod. De grammaticale en lexicale componenten worden aangebracht in een functionele context en men streeft naar transfer via mondelinge of schriftelijke productie en via betekenisvolle taaltaken. Door de organisatie van taaldagen biedt men leerlingen authentieke taalsituaties aan, meer bepaald contacten met de Franstalige culturele realiteit en leefwereld.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is voldoende representatief voor het leerplan wat luister-, lees- en spreekvaardigheid betreft. Gespreksvaardigheid wordt onvoldoende getoetst. Voor schrijfvaardigheid is de evaluatie niet altijd valide omdat ze onvoldoende afgestemd is op de eindtermen en leerplandoelstellingen. Het gewicht dat in de evaluatie toegekend wordt aan kennis, spoort niet met de aanbevelingen van het leerplan. De vakgroep heeft wel aandacht voor het bijsturen van de evaluatie met een positieve evolutie tot gevolg. Vertalingen worden terecht verbannen uit examens en de toetsing van kennis gebeurt grotendeels in functionele contexten. Deze evolutie met betrekking tot kennistoetsing is echter nog niet merkbaar in het dagelijks werk. Positief is dat, volgens afspraken op schoolniveau, de vaardigheden voldoende frequent worden geëvalueerd in het dagelijks werk. Hierdoor krijgen leerlingen doorheen het schooljaar een accuraat beeld van hun kunnen voor de vaardigheden. Leraarafhankelijk is de evaluatie van spreek- en gespreksvaardigheid onvoldoende transparant en kan niet voorgelegd worden welke eindtermen geëvalueerd werden en op basis van welke criteria.
Leerbegeleiding	Klasdoorbrekende werkvormen komen veelvuldig aan bod met als doel de spreekdurf van de leerlingen aan te scherpen. Leerstrategieën voor de vier vaardigheden worden impliciet aangereikt. De studietips voor Frans beperken zich niet tot tips voor het instuderen van grammatica en woordenschat maar betreffen ook de verschillende vaardigheden. Het gebruik van spreek- en schrijfplannen is nog niet ingeburgerd. Leerlingen die moeilijkheden ervaren tijdens het leerproces, worden na de lessen

geremedieerd.

Uitrusting Alle lokalen zijn uitgerust met een computer met internetverbinding en een beamer. Woordenboeken zijn voorhanden en via het digitale leerplatform wordt extra ondersteunend materiaal aangereikt zoals lees- en luisteroefeningen. In klasgroep wordt gebruik gemaakt van pc-lokalen met als voornaamste doel leerlingen op hun eigen tempo verwerkingsoefeningen aan te reiken. Men benut hier nog onvoldoende de kans om digitale correspondentie (ET33) structureel aan te bieden en in te oefenen.

Deskundigheidsbevordering De dynamiek in de vakgroep Frans vormt een reële hefboom voor kwaliteitsverbetering. De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling en slaagt er grotendeels in de nieuw verworven inzichten te implementeren in de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Door het horizontaal en verticaal overleg bouwt men aan een stijgende gelijkgerichtheid. Het aandeel van de vaardigheden in de evaluatie en de kwaliteitsbewaking van de examens werden reeds als actiepunten opgenomen maar verdienen verdere aandacht.

3.1.1.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)

Voldoet

De leerplandoelen zitten met voldoende diepgang in de studie van de historische samenlevingen vervat. De evaluatiepraktijk is voldoende op de leerplandoelen afgestemd. De studieresultaten van de leerlingen zijn over het algemeen goed tot behoorlijk.

Onderwijsaanbod In het eerste leerjaar A verloopt de initiatie in het historische referentiekader en de historische methode volgens het leerplan. Er is doelgerichte koppeling van theorie aan oefeningen. In het tweede leerjaar A worden deze onderdelen passend herhaald.

In de eerste graad komen bij de studie van de historische samenlevingen de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen voor de verschillende domeinen van de socialiteit voldoende tot uitgebreid aan bod. De reële vordering sluit echter niet optimaal bij de planning aan. Daardoor is de studie van de historische inhouden op het einde van het schooljaar veeleer samenvattend en selectief dan wel evenwichtig en verdiepend (onder meer voor onderdelen van de Egyptische samenleving in het eerste leerjaar A en van de Romeinse samenleving in het tweede leerjaar A). In het tweede leerjaar A verloopt de geïntegreerde benadering van de studie van de mediterrane samenlevingen volgens de structuur van het leerboek. Inzichtelijke syntheses in dit verband krijgen leraarafhankelijk niet overal de gewenste aandacht. Het begrippenkader wordt systematisch opgebouwd. De historische gegevens worden voldoende in tijd, ruimte en socialiteit gesitueerd. Voor enkele onderdelen is er relevante actualisering. De koppeling van historische gegevens aan onderliggende probleemvelden, structuren en mechanismen en aan de wisselwerking tussen de domeinen van de socialiteit komt niet overal voldoende expliciet of gelijkgericht aan bod (zie leerplan D/2009/7841/037, leerplandoelen 'de mens en de samenleving', 2.6 - 2.13)

De studie van de historische samenlevingen verloopt voldoende op basis

van leertekst- en bronnenanalyse. De leerlingen verwerven de nodige vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en tot leerinhouden te verwerken. Daarbij worden multimediale leermiddelen doelgericht ingezet. Ondanks de goede initiatie in het inleidende hoofdstuk zijn er in de eerste graad weinig toepassingen van heuristiek en historische methode (zie leerplan D/2009/7841/037, leerplandoelen 'werken met bronnen', b5 - b10). Deze vaardigheden komen slechts enkele keren voor, bijvoorbeeld in de vorm van zelfstandig werk of groepswork. Zo is er in het tweede leerjaar A een doelgericht groepswork als voorbereiding op de studiereis naar Trier.

Dat de lessen geschiedenis in elk leerjaar met een studiereis, een gastspreker en/of de inpassing van actualiteit verruimd worden, is positief. Dergelijke activiteiten zijn goed in het onderwijsleerproces geïntegreerd.

Uitrusting De uitrusting en leermiddelen beantwoorden aan de minimale materiële leerplanvereisten. De leraren en de leerlingen beschikken over de nodige leermiddelen ter ondersteuning van het onderwijsleerproces. De kwaliteit van het gebruik van multimedia voor illustratie, bronnenanalyse en synthese (schema's, diaprojecties) is behoorlijk. Het aantal zoek- en verwerkingsopdrachten met behulp van ICT is beperkt, maar de enkele opdrachten zijn over het algemeen doelgericht.

Evaluatiepraktijk De organisatie van de evaluatie stemt overeen met de richtlijnen op schoolniveau. In het eerste leerjaar A is de evaluatie gelijkgericht voor alle klasgroepen. In het tweede leerjaar A zijn er enkele leraarafhankelijke verschillen, die in de context van de afstemming op de leerplandoelen ook kwaliteitsverschillen inhouden: onder meer een eenzijdiger cognitieve vraagstelling in herhalingsproeven.

In alle klasgroepen sluit de evaluatie logisch bij het onderwijsleerproces aan. De ondervraagde inhouden zijn representatief. Op enkele uitzonderingen na (zie hierboven) komen kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen voldoende geproportioneerd en met voldoende diepgang aan bod.

In de eerste graad peilt gevarieerde vraagstelling naar kennis en inzicht van relevante historische feiten, begrippen, verklaringen en verbanden. Situering van historische gegevens in tijd, ruimte en socialiteit is een vast onderdeel van de evaluatie. Bronnenanalyse wordt voldoende geëvalueerd via enkele opdrachten zelfstandig werk of groepswork en via vragen bij beeld- of tekstbronnen in de proeven en de syntheseproeven. Analyse van historische kaarten en toepassingen van historische methode komen in de evaluatie onvoldoende voor.

Leerbegeleiding Het klasmanagement focust op een ordelijk en in de meeste gevallen ook interactief lesverloop. De ontwikkeling van een constructieve leerhouding staat centraal.

In de eerste graad ondersteunen organisatorische afspraken, studietips, werkbladen, begrippenlijsten en samenvattende invulbladen (schema's) het leren van de leerlingen. Probleemoplossend leren met toepassing van leerstrategieën is nog niet optimaal geïntegreerd. Er is wel een positieve

evolutie merkbaar in het belang dat aan begeleid zelfstandig leren gehecht wordt.

Bij evaluatiemomenten krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt of wat ze moeten kennen en kunnen. Er is steeds feedback op de prestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende studieresultaten is er remediëring (onder meer via leren samenvatten of structureren, extra oefeningen, gebruik van een studeerschrift). In geval van structurele leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking vertoont een positieve ontwikkeling naar meer samenwerking. Jaarplannen worden gemeenschappelijk opgemaakt; opdrachten zelfstandig werk of groepswork gebeuren grotendeels in onderlinge afspraak; cursusmateriaal, leermiddelen, toetsen, examens en informatie over gevolgde nascholing worden uitgewisseld. Vele van deze acties getuigen van leerplanstudie en gebeuren op advies van de school of de pedagogische begeleiding. In die zin functioneert de vakgroep als hefboom voor deskundigheidsbevordering en kwaliteitsverbetering. De doeltreffendheid daarvan wordt echter belemmerd door het vasthouden van sommige leden aan bepaalde individuele benaderingen. Die vormen op zich geen fundamenteel probleem, maar hebben toch verschillen in leerplangerichtheid voor gevolg.

3.1.1.3 Latijn in de eerste graad in het keuzegedeelte in het eerste leerjaar A en in de basisoptie Latijn (leerplan D/2011/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden op voldoende wijze bereikt. De evaluatie is voldoende valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De overstap naar het nieuwe leerplan en de bijbehorende aanpassingen in de leerplanrealisatie, vooral voor het hanteren van valentiegrammatica en lektuurmethode, verlopen zorgvuldig en op basis van overleg in de vakgroep. Er is een uitwerking van het grammaticale kader en de afspraken voor het hanteren van de terminologie worden goed nageleefd. Nieuwe leerinhouden worden meestal vanuit lektuur aangebracht, maar van een volwaardige geïntegreerde werkwijze kan men nog niet spreken. De verwerking, de inoefening en de evaluatie aan de hand van zelfgemaakte oefeningen gebeuren evenwel nog voor een te groot gedeelte buiten betekenis, zins- en tekstverband. Voor het vocabularium is er aandacht voor woordverwantschap en het voortleven van het klassieke vocabularium in moderne vreemde talen, maar ook hier zijn de verwerking en de evaluatie ervan nog onvoldoende functioneel.

Voor lektuur zijn er eveneens afspraken binnen de vakgroep. Men heeft gekozen voor een dynamisch-lineaire aanpak. Er is hiervoor een visietekst uitgewerkt die verder is geconcretiseerd voor de leerlingen van het eerste leerjaar. De lektuurmethode wordt over het algemeen consequent gehanteerd, maar ze wordt nog niet door alle leraren gelijkgericht uitgevoerd en ze wordt nog te weinig expliciet aan de leerlingen aangeleerd. Er wordt voldoende gelezen, maar lektuur staat nog te weinig centraal in het leerproces van de leerlingen voor het verwerven en verwerken van leerinhouden.

Cultuur krijgt voldoende aandacht en sluit inhoudelijk aan bij de leesteksten. In heel wat gevallen ondersteunt goed uitgewerkt beeldmateriaal de lessen. Een aantal extramurale activiteiten vullen het cultuuronderwijs zinvol aan.

- Evaluatiepraktijk** De implementatie van het nieuwe leerplan in de evaluatie verloopt langzamer dan in het leer- en onderwijsproces. De integratie van taal in lectuur bevindt zich nog veeleer in een beginfase. Morfologie en vocabularium worden nog hoofdzakelijk buiten zins- of tekstverband bevraagd. Syntactische items komen uiteraard in zinsverband aan bod, maar het betreffen hier meestal losse zinnen, zonder onderling inhoudelijk verband. Recentelijk werden hier voor bepaalde lesgroepen de eerste aanpassingen ingevoerd.
- De vakgroep heeft afspraken gemaakt voor de puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten, met toenemend gewicht voor lectuur en leesvaardigheid. De kleine toetsen over vocabularium en grammatica zijn kennis- en reproductiegericht. De grote repetitietoetsen bevatten voldoende de verschillende leerplancomponenten en bereiden voldoende voor op de examens. In de evaluatie van het dagelijks werk komen proeven over leesvaardigheid onvoldoende aan bod, terwijl deze wel een vast element zijn in de examens. Op deze manier mist men kansen voor een centralere plaats van lectuur in het leerproces en voor het evalueren van leesvaardigheid als onderdeel van procesevaluatie.
- In de parallelle lesgroepen zijn de opdrachten voor de toetsen en examens niet gemeenschappelijk. Over het algemeen komen dezelfde leerinhouden aan bod en de onderlinge moeilijkheidsgraad wordt bewaakt, maar er zijn verschillen in de opgaven.
- Leerbegeleiding** De lessen verlopen in een gunstig leer- en leefklimaat met goede contacten en omgangsvormen tussen leraren en leerlingen. Studietips, afspraken en leerschema's ondersteunen het studeren. Er zijn geregeld kleine opdrachten voor zelfstandig werk. Het lesverloop is evenwel nog hoofdzakelijk leraargestuurd, waarbij de verzelfstandiging in het leerproces enigszins wordt afgeremd.
- Uitrusting** Er is geen vaklokaal, maar in alle leslokalen zijn een pc, beamer en scherm voorhanden. Deze digitale leermiddelen worden intensief en met de nodige deskundigheid gebruikt. Het bij het leer- en werkboek horende bordboek vormt in een aantal gevallen een goede ondersteuning. De leerlingen hebben gemakkelijk toegang tot het digitale leerplatform van de school. Voor Latijn bevat het onder meer het beeldmateriaal, grammatica- en lectuuroplossingen en extra oefeningen, maar ook hier is de gelijkgerichtheid veeleer beperkt.

3.1.1.4 Lichamelijke Opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/004)

Voldoet niet

De onvoldoende leerplanrealisatie is toe te schrijven aan een onevenwichtig onderwijsaanbod en aan een leerlingenevaluatie die niet valide en evenwichtig is.

- Onderwijsaanbod** Een aantal bewegings- en persoonsgebonden leerplandoelen wordt onvoldoende gerealiseerd. De sporttakgebonden leerplandoelen in verband met atletiek (sprint, verspringen en werpen) en zelfverdediging worden

onvoldoende aangeboden. De leerplandoelen in verband met gymnastiek worden leraargebonden in onvoldoende mate aangeboden.

Deze tekorten zijn in hoofdzaak te wijten aan een overaanbod van zwemmen en het onvoldoende opvolgen van het raamplan dat door de vakgroep uitgewerkt werd.

De bewegingsdoelen rond zelfstandig werken en reflecteren over bewegen en de persoonsgebonden doelen krijgen een impliciete invulling.

Concrete leerlijnen ondersteunen de realisatie van de sporttakgebonden leerplandoelen. Dit is evenwel niet het geval voor de overige leerplandoelen: zelfstandig werken, reflecteren over bewegen, persoonsdoelen en vakattitudes.

De planningsdocumenten zijn te weinig afgestemd op het raamleerplan.

De vakgroep zorgt voor een gevarieerd extracurriculair sportaanbod. Dit creëert een bewegings- en sportcultuur en biedt kansen om het curriculum te verruimen.

Uitrusting De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de verschillende leerplandoelen te realiseren.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is onevenwichtig uitgebouwd. De leerplandoelen in verband met zelfstandig werk, reflecteren over bewegen, sociaal functioneren en zelfconcept en vakattitudes worden niet expliciet geëvalueerd. De vakafspraken in verband met de evaluatie hebben betrekking op de puntenverdeling. De evaluatie-inhouden, de observatiepunten en de criteria krijgen een leraargebonden invulling.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding krijgt een individuele invulling. Voor fysiek zwakke én sterke leerlingen bestaan geen overkoepelende vakafspraken in verband met differentiatie, remediëring en evaluatie. De aanbeveling van het leerplan om ICT te integreren in de lessen wordt leraarafhankelijk toegepast. Afspraken in verband met talenbeleid ontbreken.

Sociale en emotionele begeleiding De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio – emotioneel) leerklimaat. Leraren en leerlingen onderhouden goede contacten.

Deskundigheidsbevordering De leraren overleggen regelmatig formeel en informeel over organisatorische onderwerpen. Inhoudelijke thema's krijgen minder aandacht. De interne nascholing is een positief initiatief in het kader van de professionele vorming. De vakgroep werkt onvoldoende op basis van een prioriteitenplan dat de school voor alle vakgroepen vooropstelt.

3.1.1.5 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/02)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet en de vaklokalen ondersteunen de leerplanbehandeling. De evaluatie is valide en kwaliteitsvol.

Onderwijsaanbod De leerplanbehandeling vertrekt vanuit een evenwichtig aanbod van de verschillende muzikale omgangsvormen zodat de leerplandoelen behoorlijk worden bereikt. Er gaat veel aandacht naar de muziekpraxis, waarbij heel wat inspanningen worden geleverd om de leerplandoelen inzake ontwerpen en improviseren te realiseren. Ook het instrumentaal musiceren

krijgt aandacht, maar dit vertrekt nog onvoldoende vanuit een krachtige en logisch opgebouwde leerlijn. Hoewel er leraar- en lesgroepgebonden verschillen zijn, is de leerwinst bij de instrumentale praxis over het algemeen vrij beperkt. Dit heeft onder meer te maken met de te geringe aandacht voor remediëring via adequate foutenanalyse en probleemoplossend werk. Het musiceren kan ook versterkt en bewuster worden door een sterkere link te maken met de muzieknotatie/partituur. Het verstrekte muziekonderwijs wordt bij de muziekpraxis vooral bepaald door het leerboek en te weinig vanuit de leerbehoeften van de verschillende lesgroepen.

De vocale praxis is heel beperkt. Nochtans hebben sommige lesgroepen heel wat vocale kwaliteiten. Deze kunnen sterker aangeboord worden door het aanbieden van een ruim en rijk liedrepertoire. Van sommige liederen die nu worden gebruikt, is de tessituur t.a.v. de lesgroep niet interessant. Verbreding van het liedrepertoire biedt ongetwijfeld ook kansen om het zingplezier en de groei naar muzikaliteit te bevorderen. Positief is dat het zingen soms wordt gekoppeld aan bepaalde schoolprojecten.

De leerdoelen inzake het muziekbeluisteren worden degelijk behandeld, onder meer vanuit de genrevrije benadering en een kennismaking met een ruim palet van muziekgenres en stijlen, componisten en muziekwerken. Het spreken over muziek (leerdoel 'verwoorden') krijgt aandacht, maar kan door middel van krachtiger leerlijnen uitgewerkt worden tot sterkere onderwijsleergesprekken. Uit lesobservaties blijkt immers dat bepaalde elementaire muziekbegrippen niet bij alle lesgroepen even goed gekend zijn.

De leerplanrealisatie wordt voorts versterkt door een aantal goed gekozen schoolconcerten, met duidelijke link naar bepaalde leerdoelen. Verder worden voor het realiseren van het leerplan ook verschillende parascolaire initiatieven genomen waarbij muziek een toonaangevende rol speelt. Deze bieden niet alleen een meerwaarde bij het vakonderwijs, maar geven ook klank en kleur aan het schoolleven en dragen bij tot de brede harmonische vorming van de leerlingen.

Uitrusting De school beschikt over twee mooie muzieklokalen die goed zijn ingericht en voorzien van de nodige leermiddelen. Beide ruimtes zijn aangenaam en vormen een interessante biotoop voor kunstzinnig onderwijs. De indeling van het ene vaklokaal met zowel een helft voor muziekpraxis als een lesplatform vergroot de mogelijkheden voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Het schoolmeubilair is goed afgestemd op de ergonomie van de leerlingen. Internet en beamer zijn voorhanden en worden passend aangewend. De geluidswaergave is goed. De muziekleraren overleggen zowel onderling als met de schoolleiding over de verdere uitbouw van de muzieklokalen.

Evaluatiepraktijk De school kiest voor permanente evaluatie. Deze keuze leunt goed aan bij het leerplanconcept en wordt degelijk ingevuld. De evaluatiepraktijk is valide omdat nagenoeg alle leerplandoelen, leerinhouden en vak- en algemene attitudes aan de orde zijn. De leraren beschikken over een ruim aantal evaluatiegegevens om de resultaten van de leerlingen in kaart te brengen. De vakgroep heeft reeds ruim geïnvesteerd in het zoeken naar kwaliteitsvol en leerplangericht evalueren. De voorgelegde documenten m.b.t. het evalueren van vaardigheden behandelen de verschillende muzikale omgangsvormen zoals het vocaal en instrumentaal musiceren

alsook de opdrachten rond creativiteit (ontwerpen en improviseren). Voor het evalueren van deze omgangsvormen zijn degelijke criteria geselecteerd. Het evalueren gebeurt door middel van een duidelijke puntenschaal. Het geheel wordt aan de leerlingen goed gecommuniceerd a.d.h.v. instructie- en evaluatieformulieren.

Leerbegeleiding In de gevolgde lessen is het leerklimaat positief en de grootte van de lesgroepen is beheersbaar. Leraargebonden - en wel vooral bij het collectief musiceren - kan het klasmanagement versterkt worden. De aangereikte stappenplannen bij het ontwerpen van muziek bieden een specifieke en kwaliteitsvolle leerbegeleiding aan bij deze vormen van creatief musiceren. Het verdient aanbeveling om bij de muziekpraxis meer een beroep te doen op de specifieke talenten van de leerlingen. Dit geldt onder meer voor leerlingen die les volgen in het deeltijds kunstonderwijs. Het maken van geluidsopnames van vocale en/of instrumentale uitvoeringen van een lesgroep kan een interessante stap zijn in het groeiproces naar accurater en mooier musiceren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vormt een dynamisch team met heel wat formeel en informeel overleg. De vakvergaderingen worden goed benut als momenten van collectieve leerplanstudie. De kwaliteitsvolle resultaten op het vlak van de evaluatiepraktijk zijn daar onder meer het resultaat van. De leraren participeren voldoende aan vakgerichte nascholing. Hun uiteenlopende engagementen op het vlak van lessen volgen in het deeltijds kunstonderwijs alsook de actieve deelname binnen de wereld van de kunst, bieden evenzeer zuurstof en inspiratie voor het geven van muziekonderwijs.

3.1.1.6 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet

De meeste eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en bereikt. De uitrusting en leermiddelen in de vaklokalen beantwoorden aan de minimale materiële vereisten, op de nodige computers voor de leerlingen na.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden nagenoeg gerealiseerd. De dimensies begrijpen, hanteren en duiden vinden een draagvlak binnen de verscheidene toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, constructie, transport en biochemie) die doorgaans door middel van relevante techniekprojecten worden geëxploreerd. Hoewel de leerlingen het technisch proces kennen, wordt deze kerncomponent in de techniekprojecten niet altijd herkenbaar en ten gronde onderzocht. Bovendien worden de overige kerncomponenten (technisch systeem, hulpmiddelen en keuzes) in veeleer geringe mate verkend aan de hand van onderzoeksopdrachten waarin een verscheidenheid van ICT-middelen (digitaal fototoestel, computer, ...) moeten worden gebruikt. De omschrijving van de behoefte/probleemstelling is meestal weinig uitdagend, omdat de oplossing vaak voor de hand ligt. Op het leren kiezen van de juiste en/of gepaste hulpmiddelen en deze op een verantwoorde en/of milieubewuste en/of veilige wijze leren gebruiken of toepassen, ligt niet altijd voldoende de nadruk. Aan de basis van deze vaststellingen ligt het veeleer gesloten leermateriaal dat doorgaans de leidraad van het onderwijsproces vormt. De

eindtermen met betrekking tot techniek en samenleving - o.m. 'met voorbeelden diverse aspecten van de kerncomponenten illustreren' en 'de rol van technische beroepen in de verschillende stappen van het technisch proces' - krijgen slechts partieel aandacht.

De leraren slagen erin de interesse voor techniek en de technische geletterdheid bij de leerlingen te verhogen. De mogelijkheden om aanleg en belangstelling voor techniek te ontdekken, worden echter nog te weinig aangewend om de studiekeuze en de oriëntering van de leerlingen doeltreffend te onderbouwen. Nochtans sturen zowel de vakgebonden eindtermen als de vakoverschrijdende eindtermen over leren leren hierop aan.

Onderwijsorganisatie De school volgt de leerplanaanbevelingen over de onderwijsorganisatie gedeeltelijk op. Ze biedt de twee lestijden voor techniek in blokvorm aan, wat een bevorderende factor is om de drie dimensies op een geïntegreerde wijze via de techniekprojecten te realiseren. In tegenstelling met de aanbeveling over de grootte van de klasgroepen schommelt het aantal leerlingen tussen 19 en 24. Dergelijke groepsgrootte belemmert het optimaal gebruik van de onderwijstijd, meer in het bijzonder de doeltreffende begeleiding van de techniekprojecten/onderzoeksopdrachten.

Uitrusting De school beschikt over twee ruime lokalen die didactisch aangekleed zijn en de sfeer van techniek uitstralen. In beide lokalen zijn een computer en een beamer voorhanden om het onderwijsproces te ondersteunen. De technieklokalen zijn bovendien goed ingericht en met voldoende leermiddelen uitgerust, zodat actief en constructief leren en werken mogelijk zijn. Enkel ontbreekt er per drie leerlingen een computer om binnen de techniekprojecten onder meer opzoekwerk en oefeningen uit te voeren.

Evaluatiepraktijk De school opteert voor permanente evaluatie en gebruikt verschillende evaluatievormen, waaronder taken, toetsen en zelfevaluaties. Tegelijk is de vakgroep zoekende om de product- en procesevaluatie op een verantwoorde wijze toe te passen. Voor de dimensies 'duiden en begrijpen' peilen de toetsen overwegend naar reproductie van kennis, terwijl de taken vooral focussen op toepassingen. Voor de dimensie hanteren beoogt het verzorgde en zelf ontwikkelde zelfevaluatie-instrument een procesevaluatie van de realisaties en een reflectie op de eigen prestaties. Hoewel het instrument zeker een stap in de goede richting is, evolueren de opdrachten te weinig van gesloten naar open opdrachten en onderzoeksopdrachten en tegelijk wordt in onvoldoende mate gefocust op de vakspecifieke attitudes. Het instrument biedt – over het algemeen en mits een verdere uitwerking en verfijning - mogelijkheden tot een kwaliteitsvolle beoordeling van de techniekprojecten.

Leerbegeleiding De vakgroep creëert een aangenaam leer- en leefklimaat en weet de leerlingen op basis van een ruime technische geletterdheid te enthousiasmeren en te begeleiden. Het leerproces verloopt doorgaans gestructureerd, leraargebonden verschillen niet te na gesproken. Vormen van inzichtelijk en samenwerkend leren worden gebruikt om de leerplandoelstellingen te expliciteren. Moeilijke en meer abstracte

begripen worden afdoende en op verscheidene manieren uitgelegd, waardoor leerlingen met verschillende leerstijlen worden aangesproken. De vakgebonden studietips voor leren leren worden niet gebruikt, omdat ze niet aansluiten bij het nieuwe leerplanconcept. Occasioneel wordt het leerproces verrijkt met affectieve leeractiviteiten, zoals het motiveren en waarderen van de leerlingen.

De keuze van de meeste technische realisaties bevordert het technisch inzicht van de leerlingen. Leraren spannen zich in om de uitvoeringsopdrachten adequaat in groep of individueel te begeleiden. De grootte van de klasgroepen beïnvloedt echter de doeltreffendheid van de begeleiding, onder meer wegens de proactieve gesloten opdrachten en de daarmee gepaard gaande te gesloten procesevaluatie die leiden tot lege lesmomenten voor leerlingen die doelmatig en snel werken.

Deskundigheidsbevordering De vakdeskundigheid, de leerbereidheid en de samenwerking zijn sterke punten van de vakgroep. Naast veel informeel overleg organiseert de vakgroep formele vakvergaderingen. De implementatie van het leerplan, de keuze van handboeken en de techniekprojecten, evenals de evaluatiepraktijk maakten deel uit van de agenda, maar verdienen nog verdere uitdieping.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school beschikt over een algemene visie op deskundigheidsbevordering. Zij streeft naar een breed inzetbaar personeelsteam dat zich flexibel kan aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs. De consequente invulling van het pedagogisch project en het permanent versterken van de vakbekwaamheid vormen de pijlers van het nascholingsbeleid.

Er is een nascholingsplan met vaste prioriteiten die de brede schoolwerking omvatten. De concrete invulling van de prioriteiten krijgt jaarlijks vorm door bevraging van vakgroepen, leerlingenbegeleiders, werkgroepen, ondersteunend personeel, directieleden en middenkader. Het nascholingsbeleid is daarnaast gericht op de individuele, vakgebonden noden. Het nascholingsplan omvat een verantwoording van de prioriteiten en de geplande nascholingen. Concreet na te streven doelstellingen met een daaraan gekoppeld tijdpad, worden weinig geëxpliciteerd.

Alle personeelsleden worden sterk aangemoedigd om zowel via nascholing als het uitwisselen van interne expertise hun deskundigheid te verhogen. De nascholingsgelden worden integraal besteed en de school voegt er middelen aan toe. Leraren volgen nascholing na de lesuren maar kunnen jaarlijks ook vier halve dagen nascholing volgen tijdens de lesuren. In de vakgroepvergaderingen zijn het uitwisselen van nascholingservaringen en het beoordelen van hun bruikbaarheid een vast agendapunt. Voor brede nascholingsthema's ziet de school toe op een vertegenwoordiging van de verschillende vakgroepen of organiseert zij interne vorming (klasmanagement, taalbeleid, aspecten van leerlingenbegeleiding). Ook de expertise van de schooleigen begeleiding wordt sterk benut.

De effecten van het nascholingsbeleid kunnen niet altijd worden nagegaan omdat concrete en operationele doelstellingen ontbreken. Vanuit haar pedagogisch project vertrouwt de schoolleiding op de bereidheid tot voortdurende professionalisering bij het personeelsteam. Zij houdt wel de vinger aan de pols via de vakgroepverslagen, gesprekken en lesobservaties. Het aantal gevolgde nascholingen wordt geregistreerd en geanalyseerd en jaarlijks ter reflectie aan de leraren voorgelegd. Tijdens functioneringsgesprekken is nascholing een vast onderwerp, dat aanleiding kan geven tot bijkomende impulsen. Tijdens de doorlichting is gebleken dat de meeste personeelsleden de deskundigheidsbevordering ter harte nemen. Maar er blijven leraargebonden verschillen, ook voor de implementatie van de nascholingservaringen in de klaspraktijk.

De school tracht via haar nascholingsbeleid in te spelen op verwachtingen van de overheid. In de voorbije jaren werden zo initiatieven genomen om het werken aan de eindtermen over onderzoekscompetentie op te starten en in een ontwikkeltraject te brengen. Er is aandacht voor leerlingen met een specifieke problematiek, zoals dyslexie, ADHD en hoogbegaafdheid. Intern wil de school inspelen op een aantal nog onbenutte kansen. Daartoe behoort het omzetten van de verplichte 'hospiteerlessen' binnen de aanvangsbegeleiding tot een veralgemeende cultuur van collegiale visitatie.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school verantwoordt haar leerbegeleiding vanuit een aantal richtinggevende documenten. Deze worden opgehangen aan de opdrachtverklaring en het opvoedingsproject van de Vlaamse Jezuïetencolleges en meer in het bijzonder aan het waardencharter, waarin opvoeden niet enkel het vormen van het intellect betreft, maar de hele mens. Meer concreet besteedt ze ruime aandacht aan preventieve en remediërende leerbegeleiding en legt daarbij de klemtoon op het zelfstandig leren functioneren van de leerlingen en het leren opnemen van verantwoordelijkheid.

Naast tal van schooljaaroverschrijdende maatregelen voor de leerbegeleiding, focust het huidige prioriteitenplan op twee speerpunten, namelijk de leertips voor het eerste leerjaar van de eerste graad en het doelgericht maken van de individuele handelingsplannen. Aan deze prioriteiten werden geen operationele doelen gekoppeld.

Op schoolniveau wordt de leerbegeleiding structureel ondersteund door een drielijnenmodel. De eerste lijn betreft alle initiatieven van de vakken- en klassenleraren; in de tweede lijn nemen de graadgebonden leerlingenbegeleiders en de adjunct-directeur een rol op; in de derde lijn wordt hulp ingeroepen van het CLB en/of wordt de leerling doorverwezen naar externe instanties.

Uit de doorgelichte vakken blijkt dat de leerlingen over het algemeen genomen, zowel preventief als curatief, met tal van initiatieven in hun leer- en ontwikkelingsproces worden ondersteund. Toch blijkt dat amper een proactieve en doelmatige relatie wordt gelegd met de vakoverschrijdende eindtermen voor leren leren en dat de implementatie van het prioriteitenplan met wisselend succes verloopt.

Conform het prioriteitenplan wordt het vakkenonderwijs in de eerste graad ondersteund met leertips. Dit gebeurt in samenhang met de structureel ingebouwde lestijd voor leren leren in de eerste leerjaren met keuzegedeelte Moderne wetenschappen en de geïntegreerde aanpak in het keuzegedeelte Latijn, waarmee een stevig fundament wordt gelegd voor een constructieve leerhouding. Deze vakspecifieke studietips worden in de meeste vakken gebruikt. Voor een aantal vakken zijn ze echter niet geactualiseerd en zijn ze niet afgestemd op de nieuwe vakgebonden eindtermen en de leerplannen.

Los van de gradenstructuur wordt voor leerlingen die kampen met een geattesteerde leerstoornis (dyslexie, dyscalculie, ...) of een ontwikkelingsstoornis (ASS, ADHD) een handelingsplan op maat aangereikt. Het inperken van leerbelemmerende factoren, zoals anderstaligheid, hoogbegaafdheid en faalangst gebeurt op basis van goed doordachte individuele handelingsplannen die aan de betrokken actoren duidelijk worden gecommuniceerd.

Naast de ruime eerstelijnsbegeleiding nemen de leerlingenbegeleiders en de adjunct-directeur een actieve tweedelijnsrol in de leerbegeleiding op. Zij ondersteunen individuele leerlingen in hun studieproblemen en volgen de individuele handelingsplannen nauwgezet en adequaat op.

De school brengt de relevante gegevens over de leerlingen in het digitaal leerlingvolgsysteem samen. Doorgaans worden hierin acties, remediëringsinitiatieven en vorderingen goed bijgehouden, leraargebonden verschillen niet te na gesproken. Deze dossiers vormen onder meer een belangrijke informatiebron bij de bespreking van leerlingen tijdens de (delibererende) klassenraad, zodat de leerlinggebonden opvolging en de besluitvorming efficiënt kunnen verlopen.

De school bespreekt binnen de pedagogische raad en in sommige vakgroepen veeleer intuïtief de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding. Omdat aan de prioriteiten geen operationele en meetbare doelen worden gekoppeld, gebeuren de bijstellingen onvoldoende op basis van metingen.

De pedagogische raad, de klassenraden en de vakgroepen worden aangewend om leraren aan te zetten tot reflectie over hun onderwijspraktijk, in het bijzonder over de leerbegeleiding. Deze vorm van interne professionalisering zorgt voor de ontwikkeling van breed gedragen initiatieven, zoals de optimalisering van de individuele handelingsplannen. Daarnaast krijgen de leerlingenbegeleiders en geïnteresseerde leraren mogelijkheden om zich via nascholing te professionaliseren om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de begeleiding van soms complexe leerproblematieken. Ook de beschikbaarheid van heel wat publicaties biedt perspectieven tot ontwikkeling van de knowhow van het personeel.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De visie op evaluatie staat uitgeschreven in het schoolvademecum. De school beschouwt de evaluatie als een cruciaal element in het leerproces en maakt daarbij een onderscheid tussen product- en procesevaluatie. De school wijst in dit verband op het belang van correcte informatie over leerresultaten in het leerproces van de leerling.

Voor de concretisering van de visie rekent de school vooral op de vakgroepen. De evaluatiepraktijk is sedert een behoorlijk aantal schooljaren onderwerp van studie bij een ruim aantal vakgroepen. De diepgang van dit studiewerk toont wel aanzienlijke verschillen. De schoolleiding participeert geregeld aan de vakbijeenkomsten en stimuleert het multipliceren van kwaliteitsvol uitgewerkte evaluatiemodellen. De schoolleiding stuurt aan op leerplangericht en representatief evalueren en houdt daarop overwegend toezicht bij de beginnende leraren en dit gedurende twee schooljaren. Dit maakt overigens deel uit van het begeleidingstraject voor beginnende leraren.

De organisatie van de evaluatiepraktijk gaat uit van de ontwikkeling van begeleid naar zelfstandig verwerken van de leerdoelen bij de leerlingen. De groei binnen dit verzelfstandigingsproces is goed herkenbaar in de frequentie van evaluatie en rapportering. Bij de organisatie van de evaluatiepraktijk heeft de school een goed afgestemd aanbod voor leerlingen met leerstoornissen.

Voor vakken waar vaardigheden een belangrijk tot essentieel onderdeel van de leerplandoelen zijn, worden vaardigheden expliciet geëvalueerd en gerapporteerd of is er gespreide evaluatie.

De afspraken over de evaluatie van de onderzoekscompetentie staan nog niet op punt in alle polen. De uitwerking gebeurt apart in de betrokken vakgroepen, schoolbrede afspraken zijn hieromtrent nog niet uitgewerkt.

De visie op delibereren en studiebekrachtiging is geïnspireerd op de pedagogische richtlijnen van de onderwijskoepel. In de eerste en de tweede graad beoogt de school een prospectieve en oriënterende deliberatie. In het tweede leerjaar van de derde graad is er een meer retrospectieve benadering. Er zijn duidelijke afspraken over de invulling van de waarschuwing en het vakantiewerk. Daarbij wordt de regelgeving gerespecteerd. Uitgestelde beslissingen kunnen volgens de richtlijnen van de school enkel in 'uitzonderlijke gevallen'.

De school hecht veel belang aan de organisatie van de evaluatiepraktijk en ondersteunt die met duidelijke richtlijnen.

Voor inhoudelijke aspecten zoals validiteit ten aanzien van de leerplannen, de kwaliteit van de vraagstelling, doelgerichte product- en procesevaluatie, integratie van de attitudebeoordeling en de functie van evaluatie als indicator voor bijsturing van leer- en onderwijsproces zijn de richtlijnen veeleer aansturend dan wel ondersteunend. De uitwerking daarvan valt grotendeels onder de verantwoordelijkheid van de vakgroepen.

Voor de verdere professionalisering van de evaluatiepraktijk heeft de school een aantal initiatieven genomen zoals onder meer het belang van instructietaal en de koppeling van de evaluatiepraktijk met het talenbeleid.

De doeltreffendheid van de organisatie van de evaluatie wordt degelijk in kaart gebracht. De opvolging van de inhoudelijke kwaliteit (validiteit, objectiviteit, transparantie) door de schoolleiding gebeurt niet systematisch. De schoolleiding rekent hiervoor voluit op de vakgroepen. Leraarafhankelijk wordt dit niet altijd ingevuld vanuit de leerplandoelstellingen.

Inzake de aansluiting van secundair naar hoger onderwijs, verneemt de school soms interessante info van oud-leerlingen op infomomenten over schoolloopbaan na het secundair. Relevante informatie wordt daarbij doorgespeeld aan de vakgroepen. De school biedt ook een ruim studieprogramma aan voor leerlingen die zich voorbereiden op het toelatingsexamen arts-tandarts.

Voor de verdere groei van de evaluatiepraktijk kiest de school ervoor om dit vooral te doen via aansturing en stimulansen van de vakgroepen.

Met deze keuze hoopt de schoolleiding om via de vakgroepen de ontwikkelingsdynamiek verder aan te moedigen.

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

De rapportering sluit logisch aan bij de uitgangspunten van de evaluatiepraktijk. Er zijn 'maandrapporten' voor dagelijks werk/gespreide evaluatie en semesterrapporten voor examens (syntheseproeven) en dagelijks werk/gespreide evaluatie. De rapportering is cijfermatig en geeft telkens weer waar het resultaat van de leerling zich situeert in het geheel van de klasgroep. De frequentie van de rapportering is hoger in de eerste graad dan in de volgende graden. Zo volgt ze het uitgangspunt van de ontwikkeling van begeleiding naar zelfstandigheid van de leerlingen en de daaraan verbonden frequentie van evalueren. De rapportering in de semesterrapporten is afgestemd op de uitgetekende puntenverhoudingen tussen de vakken (naargelang van het aantal lesuren per week) en tussen dagelijks werk en examens (syntheseproeven). In de rapportering is ook merkbaar voor welke vakken er gespreide evaluatie is.

De school stuurt de leraren aan om de remediëring bij de leerprestaties te registreren in het leerlingenvolgsysteem. De rapportering daarover verloopt veeleer verspreid dan wel volgens een eenduidig communicatiekanaal. De opvolging van extra begeleiding in geval van een waarschuwing wordt doelgericht gerapporteerd.

Een digitaal rapporteringssysteem, uitgeschreven puntenroosters (per leerjaar, studierichting en vak) en duidelijke richtlijnen in het schoolvademecum ondersteunen de rapportering. Er zijn ook duidelijke richtlijnen voor het gebruik van de 'PWO-mappen', waarin de gecorrigeerde taken (persoonlijk werk) en overhoringen van de leerling per vak verzameld zitten. Het is de bedoeling dat de ouders deze taken en overhoringen ondertekenen en zo op de hoogte blijven van de leerprestaties. De opvolging daarvan gebeurt strikter in de eerste graad dan in de volgende graden.

De doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de commentaren op de rapporten zijn beperkt. Er is alleen

ruimte voorbehouden voor een samenvattende commentaar bij de studieresultaten. Dit zijn meestal algemene positieve of negatieve vaststellingen over leerhouding. De commentaar bevat in beperkte mate diagnostische informatie op het niveau van de vakken en informatie over voorstellen of opvolging van remediëring.

De rapportering over de eindbeslissingen van de delibererende klassenraden verloopt volgens de regelgeving. De motivering van B- en C-attesten gebeurt op basis van een syntheseblad, waarin de zwakke studieresultaten, de evolutie van de leerprestaties en de ondernomen remediëring vermeld worden. De eindbeslissing bevat veelal een oriënterend advies, zeker in geval van een B- of C-attest. De doelgerichtheid van de adviezen is duidelijk voor de oriëntering binnen het eigen studieaanbod, maar veeleer vaag en algemeen voor oriëntering buiten de school.

Gekoppeld aan de reflectie over het evaluatiesysteem is ook de rapporteringspraktijk enkele jaren terug bijgestuurd. In enkele vakken (lichamelijke opvoeding en moderne talen) is dit aanleiding geweest om de rapportering transparanter te maken door apart over de verschillende doelstellingendomeinen te rapporteren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het Sint-Jozefscollege wordt geleid door een directieteam dat bestaat uit een algemeen directeur, een directeur en twee adjunct-directeurs. Sinds 2008 heeft de huidige organisatiestructuur vorm gekregen en deze is uitgetekend in een organogram met een duidelijke taakverdeling en een precieze taakomschrijving voor de verschillende actoren. Het leiderschap is organisatorisch en stimulerend: een transparante schoolorganisatie en aandacht voor didactische vernieuwingen waarbij traditie ontwikkeling niet in de weg staat, zijn de voornaamste speerpunten in het beleid. Voor het bewaken van de onderwijskundige aanpak, doet het directieteam een beroep op de eigen pedagogische begeleidingsdienst en vertrouwt ze op de vakdeskundigheid en verantwoordelijkheid van de individuele leraren en vakgroepen. Deze vakgroepen kunnen rekenen op ondersteuning door de vakcoördinatoren die als spelverdelers binnen het vakteam functioneren.

Het beleid van de school wordt gevoerd vanuit een breed gedragen visie die kadert binnen het pedagogisch project van de Jezuiëtencolleges. De school profileert zich als een aso-college met een brede waaier aan studierichtingen en met als doel jongeren voor te bereiden op hoger onderwijs. De beleidsvisie heeft recentelijk ook vorm gekregen in een schoolwerkplan dat het kader is voor de beleidsvoering. Een aantal beleidsprioriteiten werden door verscheidene werkgroepen geconcretiseerd in specifieke visieteksten. Er zijn nog geen strategische en operationele doelen met verantwoordelijken en een tijdsplan vooropgesteld maar een prioriteitenplan per schooljaar stelt de jaarlijkse aandachtspunten scherp.

Hoewel reeds eerder acties genomen werden om de leer- en slaagkansen van leerlingen te bevorderen door taalondersteuning aan te reiken, heeft het talenbeleid van de school pas recentelijk een meer gestructureerde vorm gekregen. Er is een doordachte visie uitgewerkt waarbij uitgegaan wordt van relevante doelstellingen op school-, leraren- en leerlingenniveau. Door de oprichting van het taalteam en door verschillende ondersteunings- en professionaliseringsinitiatieven wil men de schoolbrede gedragenheid van het talenbeleid bewerkstelligen. Er worden voorlopig vooral effecten gesorteerd met betrekking tot het Nederlands als instructietaal en het Nederlands voor de communicatie. De effectiviteit van het talenbeleid ten aanzien van de realisatie van de leerplandoelstellingen op leerlingenniveau kan de school pas in een latere fase nagaan.

De officiële overlegorganen (schoolraad, ondernemingsraad, leerlingenraad en ouderraad) zijn reglementair samengesteld en functioneren conform de regelgeving. De pedagogische raad is een sterk aanwezige adviesraad die een belangrijke rol speelt in de reflectie over en in de bijsturing van de schoolwerking. De schoolleiding maakt doelbewust gebruik van deze aanwezige kanalen om de communicatie en gelijkgerichtheid te bevorderen. Ze neemt zelf ook actief deel aan de vakgroepen en werkgroepen waarin leraren ruimte krijgen om het schoolbeleid mee vorm te geven. Hiermee creëert de schoolleiding voor elk personeelslid en voor elke leerling voldoende kansen tot informele en formele participatie en overleg.

De school verzamelt en analyseert gegevens over heel wat aspecten van de schoolwerking. Ze doet dat via tevredenheidsenquêtes en zelfevaluaties van de leraren, maar ze toetst ook de kwaliteit van haar onderwijs af door deelname aan externe audits en peilingen. De school volgt ook de resultaten van haar leerlingen op in het vervolgonderwijs en brengt haar eigen attesteringsgegevens in kaart, dit vanuit een voortdurende zorg om de eigen kwaliteit te bewaken en te optimaliseren. Op basis van de resultaten van de verzamelde gegevens worden beleidsmatige initiatieven genomen (bijvoorbeeld aansturing van professionalisering) die jaarlijks verzameld worden in een prioriteitenplan. Zoals blijkt uit deze doorlichting, blijft de kwaliteitszorg op vakniveau soms nog achterwege. Niet alle resultaten en conclusies van de verzamelde gegevens leiden tot verbeterpunten die ook tot op klasniveau impact hebben en opgevolgd worden. De ontwikkelingsdynamiek die typerend is voor het schoolbeleid, is niet terug te vinden bij alle individuele leraren. Bij hen is er nog niet overal een cultuur van zelfevaluatie en bijsturing op grond van leerplanstudie

en toetsing van de leerlingenresultaten aan het eigen didactisch handelen.

De onvoldoende leerplanrealisatie in Sportwetenschappen leidt niet tot een beperkt gunstig advies omdat de bewegingsgebonden leerplandoelen kwalitatief uitgewerkt zijn.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- het leer- en leefklimaat
- het engagement van de personeelsleden
- de organisatorische ondersteuning van de onderwijskundige processen
- de brede en harmonische vorming

Wat betreft het algemeen beleid

- de participatieve besluitvorming
- de transparante organisatiestructuur
- de ondersteuning van onderwijskundige initiatieven
- het professionaliseringsbeleid
- de analyse van de verzamelde gegevens met het oog op kwaliteitsbewaking

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de leerplangerichtheid en gelijkgerichtheid voor een aantal vakken
- de verdere uitwerking en verdieping van de onderzoekscompetentie
- de beschikbaarheid van infrastructuur en leermiddelen voor de wetenschappelijke vakken

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- het bewaken van de doeltreffendheid van de onderwijskundige processen

Wat betreft het algemeen beleid

- de opvolging van kwaliteitszorg op vakniveau

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 Latijn	X	
Graad 1 Moderne wetenschappen	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 29-04-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde De Rijbel de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	